

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ผู้นำตามธรรมชาติกับการเปลี่ยนแปลงของชุมชนชนบท บ้านผาเจิบใน
จังหวัดลำพูน

ชื่อผู้เขียน นายอศุภย์ ควงคีฑีร์คน์

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาอนกระบบ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศุภิต	ควงสา	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ยงยุทธ	เปลี่ยนผคง	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. ชูเกียรติ	สีสุวรรณ์	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยและเงื่อนไขจากอดีตจนถึงปัจจุบันที่ทำให้บุคคลได้รับการยอมรับจากชุมชนให้เป็นผู้นำตามธรรมชาติ และศึกษาถึงบทบาทของผู้นำตามธรรมชาติที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การศึกษาและการเมืองของชุมชน

วิธีการศึกษา ใช้การศึกษาจากเอกสาร และการใช้ชีวิตอยู่ร่วมในชุมชนเป็นเวลานาน 8 เดือน การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการสนทนาพูดคุยและสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ รวมทั้งการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม

Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ผลการศึกษาพบว่า ผู้นำตามธรรมชาติที่ศึกษามีทั้งผู้นำทางด้าน เศรษฐกิจผู้นำทางด้าน การจัดการองค์กรและผู้นำทางด้าน การเมือง ในชุมชน ปัจจัยที่ทำให้ผู้นำตามธรรมชาติ ได้รับการยอมรับ จากคนในชุมชนมีทั้งปัจจัยภายในชุมชน ได้แก่ วิกฤตการณ์ของชุมชน ผู้นำที่เป็นทางการขาดภาวะ ความเป็นผู้นำ ปัญหาความขัดแย้งภายในชุมชน ระบบเครือญาติ ความสัมพันธ์ที่มีลักษณะ ไม่เป็นทาง การในการสื่อสารกับสมาชิกในชุมชน ปัจจัยภายนอกชุมชน ได้แก่ นโยบายของรัฐบาล การยอมรับ จาก เจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐและนักธุรกิจนอกชุมชนและลักษณะบุคลิกภาพของตัวผู้นำตามธรรมชาติ ที่สามารถเข้าใจสภาพปัญหา ความต้องการและความเปลี่ยนแปลงภายในชุมชน และภายนอกชุมชน ของตนเอง ได้เป็นอย่างดี และสามารถสื่อความคิดความเข้าใจกับสมาชิก ในชุมชนของคน ได้อย่างมี พลัง โดยการสื่อสารแบบ ไม่เป็นทางการ สำหรับบทบาทของผู้นำตามธรรมชาติที่พบคือบทบาทเป็น ผู้นำกลุ่ม บทบาทในการ เป็นผู้ให้คำแนะนำและช่วยวิเคราะห์ปัญหาในชุมชน รวมทั้ง เป็นผู้ไกล่เกลี่ย ประนีประนอมข้อขัดแย้งต่าง ๆ และบทบาทเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานนอกชุมชน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้คือ

ผู้วิจัยมีประ เติ้นที่ ต้องการ เสนอแนะ เชิง นโยบายคือประการแรก การกำหนดคน นโยบาย ไม่ ว่าจะ เป็นระดับใดก็ตาม ควรคำนึงถึงการมีส่วนร่วมในการ เสนอความคิดเห็นของสมาชิกที่เกี่ยวข้อง ในชุมชนนั้น ๆ ประการที่สอง เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ควร เข้า ไปมีบทบาทกระตุ้น ให้ชุมชนมีการตื่นตัว ในการพัฒนา และ เข้า ไปมีส่วนร่วมในการแสวงหาความต้องการที่แท้จริงของ ชุมชน ประการที่สาม เจ้าหน้าที่ของรัฐควร เข้า ไปศึกษาความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนของชุมชนและ ไม่ ละ เลยกกลุ่มที่ไม่เป็นทางการ

Thesis Title : Informal Leaders and Rural Community Changes,
in Ban Pa Ngerb Nai, Lamphun Province

Author : Mr. Adul Duongdeetaweeratana

M. Ed. : Nonformal Education

Examining Committee :

Assist. Prof.	Dr. Dusit	Duangsa	Chairman
Assist. Prof.	Yongyuth	Plianpadung	Member
Assoc. Prof.	Dr. Chukiat	Leesuwan	Member

Abstract

The objectives of this research were twofold : 1) to study the factors and conditions, from past to present, which enabled certain individuals to be accepted and recognized as natural/informal leaders ; and 2) to study the roles of these natural / informal leaders in relation to economic, social, cultural, educational, and political changes in the community.

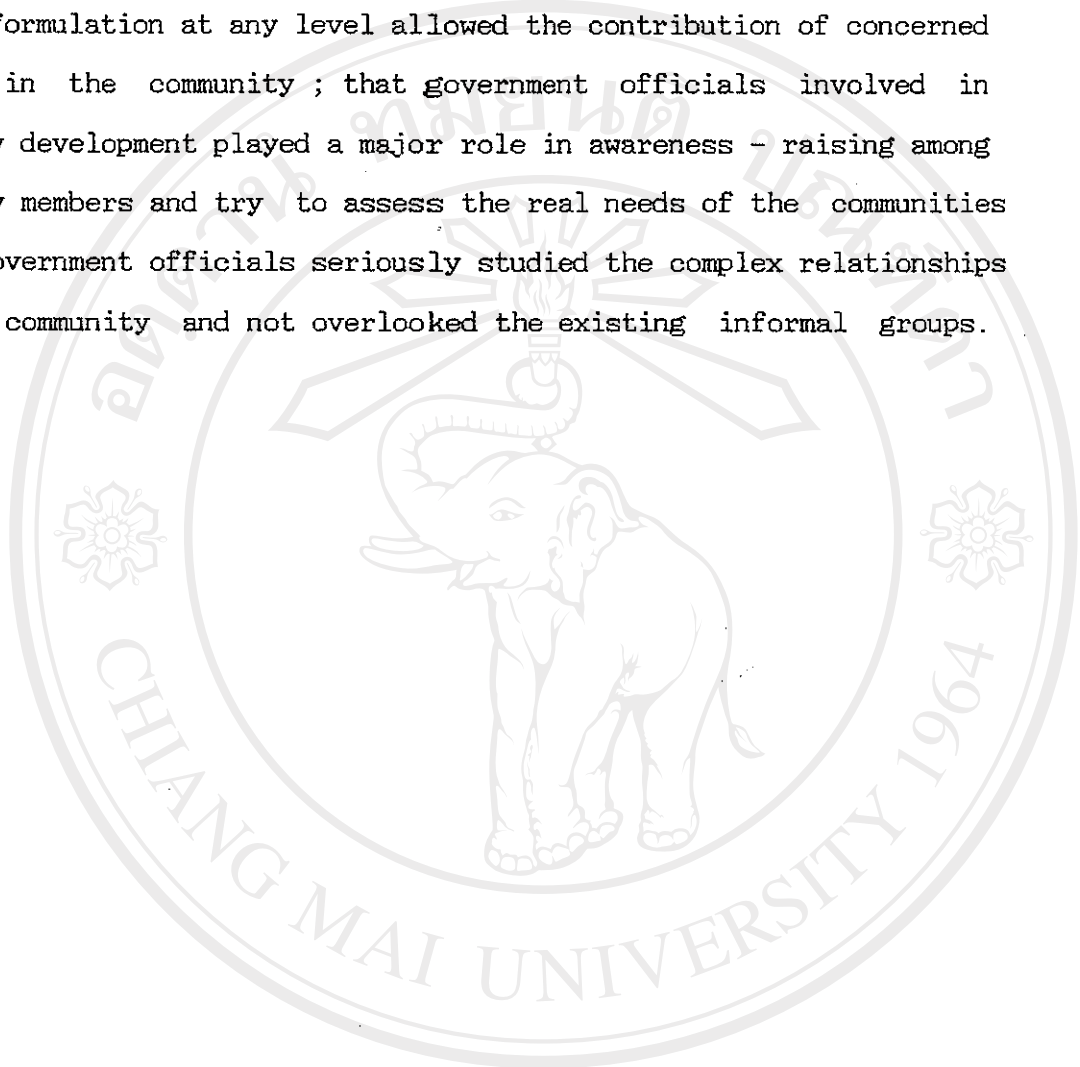
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Research methods involved both documentary analysis and fieldwork. During the 6 month duration of fieldwork, the researcher lived with the villagers and collected data through the combination of casual conversation, informal interviews, participant and non-participant observation.

Research findings revealed that the 3 natural/informal leaders in the community included an economic leader, an organizational leader, and a political leader. Factors enabling these leaders to be accepted and recognized by other members of the community included both factors internal as well as external to the community. Internal factors consisted of : emergence of community crisis, lack of leadership, conflicts within the community, kinship, informal relationships reflected in the style of communicating with community members. External factors, on the other hand, consisted of government policies, acceptance from government officials and business people outside the community, and personal characteristics commonly possessed among the natural/informal leaders, i.e., the ability to thoroughly understand conditions and problems, as well as needs and changes both inside and outside the community, and the ability to communicate their ideas and insights to community members in an informal but powerful way. With regards to the roles played by these natural/informal leaders, it was found that these leaders played 3 kinds of roles : the role of group leader, the role of advisor and facilitator of community problem analysis inclusion negotiator/ intervenor in community conflicts, and the role co-ordinator with agencies/organizations outside the community,

---

Based on the research findings the researcher made a series of recommendations. Firstly, three policy recommendations, i.e., that policy formulation at any level allowed the contribution of concerned members in the community ; that government officials involved in community development played a major role in awareness - raising among community members and try to assess the real needs of the communities ; that government officials seriously studied the complex relationships in the community and not overlooked the existing informal groups.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved